

WALI SANGA

De Javaansche geheime leer

samengesteld door de negen Wali's van Java
vertaald en aangevuld door H.A. van Hien (1912)

—

Herinterpretatie, hertaling en toelichting

in modern Nederlands

door David Gallas

INLEIDING

Dit boek is geen gemakkelijk boek. Het is ook nooit bedoeld geweest als zodanig.

De term Wali Sanga (Javaans: de negen wali) dient in dit werk niet uitsluitend begrepen te worden als een historisch verifieerbare aanduiding van negen concrete personen. Hoewel de benaming taalkundig correct is en historisch ingeburgerd raakte in Javaanse en islamitische overlevering, functioneert zij hier in de eerste plaats als een cultureel-symbolische constructie. Het getal negen heeft binnen de Javaanse kosmologie een structurele betekenis — acht richtingen en een centrum — en verwijst naar volledigheid en ordening, eerder dan naar een exacte telling. In veel traditionele bronnen worden de Wali Sanga niet consequent of chronologisch beschreven, wat erop wijst dat zij eerder zijn opgevat als dragers van spirituele functies en geestelijke autoriteit dan als strikt historische individuen.

Deze benadering sluit aan bij de wijze waarop H.A. van Hien de term hanteert. Zijn gebruik van de benaming Wali Sanga weerspiegelt geen filologische vertaling of historische reconstructie, maar een esoterische interpretatie waarin religieuze overdracht, symboliek en innerlijke ontwikkeling centraal staan. Het werk behoort dan ook niet tot de academische historiografie, maar tot de categorie van cultuurhistorische en religieus-esoterische literatuur, en dient als zodanig gelezen en beoordeeld te worden.

Wali Sanga – De Javaansche geheime leer, zoals samengesteld uit overleveringen die aan de Wali's worden toegeschreven en in 1912 vertaald en aangevuld door Van Hien, is een geschrift dat niet uitlegt, maar veronderstelt. Het richt zich tot wie reeds een innerlijk referentiekader bezit en zwijgt voor wie slechts oppervlakkig leest. Het beweegt zich op het terrein van de esoterie: geheime kennis die niet wordt overgedragen door directe verklaring, maar door geleidelijke herkenning.

De taal is oud, de begrippen zijn vreemd en het wereldbeeld wijkt sterk af van het moderne, rationele denken. Toch is hierin geen achterhaaldheid gelegen, maar een andere wijze van zien: een mensbeeld waarin lichaam, gedachte, wil en morele consequentie één samenhangend geheel vormen. Van Hien was zich hiervan bewust en stelt expliciet dat een letterlijke vertaling van bepaalde delen niet alleen onbegrijpelijk, maar zelfs gevaarlijk kon zijn voor de onvoorbereide lezer. Dit verklaart zowel de omzichtigheid van zijn formuleringen als de beknoptheid en verhulling die dit werk kenmerken.

Voor de lezer van de eenentwintigste eeuw vormt dit alles een bijna onneembare drempel.

Deze heruitgave heeft niet tot doel het werk te vereenvoudigen, te moderniseren of te corrigeren, noch om het te plaatsen binnen hedendaagse spirituele modes of verklarende schema's. Het doel is drievoudig: het oorspronkelijke werk te behouden in zijn structuur, inhoud en volgorde; de taal waar nodig toegankelijk te maken zonder de betekenis te wijzigen; en de lezer te begeleiden, niet te verklaren. In cursief gedrukte toelichtingen wordt daarom

historische, culturele en inhoudelijke context geboden die helpt het gedachtegoed te benaderen, zonder het voor de lezer in te vullen. Deze toelichtingen zijn duidelijk te onderscheiden van de oorspronkelijke tekst en vormen geen commentaar van bovenaf, maar een brug tussen toen en nu.

De term herinterpretatie moet hier niet worden verstaan als herlezing naar moderne maatstaven, maar als ontsluiting. De kern van dit werk ligt in een traditie waarin kennis niet wordt overgedragen door uitleg alleen, maar door aandacht, rijping en innerlijke herkenning. De uitleg in deze uitgave pretendeert daarom geen definitieve waarheid te bieden, maar nodigt uit tot zorgvuldig en aandachtig lezen. Waar Van Hien spreekt in de taal van zijn tijd, wordt hier zachtjes meegelezen in de taal van de onze.

De verantwoordelijkheid voor begrip blijft uiteindelijk bij de lezer.

INHOUD ---	6	
Inleiding---	4	
1 De Wali Sanga ---	7	
2 De mensch in zijn stoffelijk lichaam ---	18	
3 De levenskracht ---	35	
4 De Gedachtenkracht ---	45	
5 De Stille Kracht ---	68	
6 De Geheime Macht ---	81	
7 Het Vermogen Van Den Wil ---	117	
8 De Geheime Leer ---	149	--
--Wat probeerd Van Hien Te Beschrijven, uitleg ---	152	
--Schema Van De Geheimeleer ---	169	
--VERGELIJKING MET KEJAWÈN / SWARGA / NARAKA ---	183	
9 De Hel Het Geesten verblijf En De Hemel ---	193	
10 De Dood Van Het Stoffelijk Lichaam ---	219	
11 Het Astraal Lichaam ---	245	
--Wat is Moksha precies? ---	261	
--TOTAALSCHEMA: Mens → Astrale hervorming → Sfeer → Hemelstadia ---	266	
12 De Toestand In Hel ---	275	
--MODERN PSYCHOLOGISCH BEGRIP ---	307	
13 De Toestand In Het Geestenverblijf ---	323	
-- Vermogens per ontwikkelingsgraad van de geest ---	346	
14 De Toestand In Den Hemel ---	353	
-- KERNPROFIEL VAN DE KEJAWEN ---	374	
15 De Natuurgeesten ---	379	
-- OVERZICHT VAN JAVAANSE NATUURGEESTEN ---	390	
16 De Wedergeboorte ---	395	
-- SAMENVATTEND SCHEMA REÏNCARNATIE ---	401	
-- VISUEEL SCHEMA VAN WEDERGEBOORTEPROCES ---	410	
I. EINDSYNTHESE: Het volledige wereldbeeld ---	421	
II Kritisch Filosofische Evaluatie ---	422	
III Vergelijking Met Moderne Ontwikkelingspsychologie ---	424	
IV Slot: Drie Niveaus Samengebracht ---	426	
Synthese van Mens, Geest en Kosmos ---	427	
APPENDIX I – BEGRIPPENKADER & TERMINOLOGIE ---	429	
APPENDIX II AANVULLENDE KERNBEGRIPPEN ---	437	
APPENDIX III Historische en methodologische verantwoording van H.A. van Hien ---	441	
APPENDIX IV Leeswijzer en waarschuwing aan de lezer ---	444	
APPENDIX V Levensgang en overgang, Geboorte, dood en herdenking in Javaanse context ---	447	
APPENDIX VI GRAFISCH SCHEMA – LEVEN, DOOD EN OVERGANG ---	449	
APPENDIX VII Korte conclusie achteraf, vergelijking van Hien met Blavatsky ---	456	

HOOFDSTUK 1 DE WALI SANGA

DE WALI SANGA. Pagina 1

Het is bekend, dat tijdens de Hindoes op Java het gezag voeren, de kunsten en wetenschappen op een hoogere trap van beschaving stonden. Dit blijkt uit de vele door Hindoe-Javanen nagelaten geschriften in oud-Javaansch of in het Sanskrit geschreven, welke geschriften bij den tegenwoordigen Javaan in hoog aanzien staan.

Van de vele Hindoe-Javaansche geschriften, die nog op Java gevonden worden, is de „Wali sanga”, geschreven en samengesteld door de negen Wali's van Java, een van de merkwaardigste.

De tegenwoordige Javanen vereeren de negen Wali's als de eerste verkondigers van den Islam op Java en het is ook uit verschillende geschriften gebleken, dat zij in het jaar 1426 der Christelijke of omstreeks het jaar 1355 van de Javaansche tijdrekening hun medewerking vrijwillig of gedwongen verleend hebben, om den Islam op Java te verkondigen, doch voordien waren zij, volgens het geschrift van Kadilangoe Demak, de geestelijke leiders van de voor de invoering van den Islam op Java beleden godsdiensten, priesters, die den graad van adept hadden verkregen, zoodat zij ten eerste op de hoogte moeten geweest zijn van de destijds in elken godsdienst druk beoefende okkulte wetenschappen.

Het geschrift „Wali sanga” werd volgens Kadilangoe door de negen Wali's geschreven en samengesteld, eenigen tijd na de invoering van den Islam op Java en het doel daarmede beoogd was, de Magische geschriften en de geheime leer van de voor de invoering van den Islam op Java beleden godsdiensten vóór hun dood te verzamelen en te boek te stellen, daar zij begrepen, dat zij na hun dood door Mohammedaansche priesters zouden worden opgevolgd.

De negen Wali's kwamen voor de samenstelling van hun boek dikwijls in het geheim bijeen op een berg, gele-

HERTALING IN MODERN NEDERLANDS

DE WALI SANGA

Het is bekend dat in de periode waarin het hindoeïsme op Java de overheersende religie was, kunst en wetenschap een hoog ontwikkelingsniveau hadden bereikt. Dit blijkt uit de vele geschriften die door Hindoe-Javanen zijn nagelaten, geschreven in het Oud-Javaans of in het Sanskriet. Deze geschriften staan ook bij de hedendaagse Javanen in hoog aanzien.

Van de vele Hindoe-Javaanse geschriften die nog op Java worden aangetroffen, behoort *Wali Sanga*, geschreven en samengesteld door de negen Wali's van Java, tot de meest opmerkelijke.

De huidige Javanen vereren de negen Wali's als de eerste verkondigers van de islam op Java. Uit verschillende geschriften blijkt bovendien dat zij in het jaar 1426 van de christelijke jaartelling, of omstreeks het jaar 1355 van de Javaanse tijdrekening, vrijwillig of onder dwang hun medewerking hebben verleend aan de verspreiding van de islam op Java. Daarvóór waren zij echter, volgens het geschrift van Kadilangoe Demak, de geestelijke leiders van de religies die vóór de invoering van de islam op Java werden beleden: priesters die de graad van adept hadden bereikt, en die daarom zeer goed op de hoogte moeten zijn geweest van de in die tijd binnen alle godsdiensten intensief beoefende occulte wetenschappen.

Volgens Kadilangoe werd het geschrift *Wali Sanga* door de negen Wali's geschreven en samengesteld enige tijd na de invoering van de islam op Java. Het doel daarvan was om de magische geschriften en de geheime leer van de religies die vóór de invoering van de islam op Java werden beleden, vóór hun dood te verzamelen en vast te leggen. Zij begrepen namelijk dat zij na hun overlijden zouden worden opgevolgd door Mohammedaanse priesters.

De negen Wali's kwamen voor het samenstellen van hun boek vaak in het geheim bijeen op een berg, gele-

UITLEG EN DUIDING

1. Geen 'primitief Java'

De opening zet meteen een correctie neer op een hardnekkig westers beeld: Java vóór de islam was geen achtergebleven cultuur, maar een samenleving met hoogontwikkelde kunst, wetenschap en schriftelijke tradities. Dit is een fundamenteel uitgangspunt voor het hele boek.

2. Wali Sanga als uitzonderlijk geschrift

De tekst benadrukt dat *Wali Sanga* geen willekeurig religieus werk is, maar een bijzondere compilatie. Het is geen dogmatische tekst, maar een verzamelwerk van diepere kennislagen die ouder zijn dan de islamitische periode op Java.

3. Continuïteit, geen breuk

Belangrijk is dat de Wali's niet worden voorgesteld als mensen die 'met het verleden breken'. Integendeel: zij waren vóór de komst van de islam al geestelijke leiders en adepten. De islamisering wordt hier neergezet als een overgang, niet als een vernietiging van eerdere kennis.

4. 'Okkulte wetenschappen' in context

Met 'okkulte wetenschappen' wordt hier geen sensatie of zwarte magie bedoeld, maar innerlijke kennis: inzicht in bewustzijn, levenswetten, morele causaliteit en geestelijke discipline — precies het domein van esoterische tradities.

5. Waarom dit boek geschreven werd

Het motief is behoud. De Wali's begrepen dat hun opvolgers uit een andere religieuze traditie zouden komen en mogelijk geen toegang meer zouden hebben tot deze oudere kennis. *Wali Sanga* is dus bedoeld als een overdracht vóór verlies.

6. Geheime bijeenkomsten

Dat de Wali's in het geheim bijeenkwamen, wijst niet op samenzwering, maar op het esoterische karakter van de kennis: zij was bedoeld voor wie voorbereid was, niet voor het grote publiek.

— 2 —

gen nabij Djapara, niet met hun stoffelijk- doch met hun geestelijk lichaam, terwijl gedurende hun afwezigheid hun stoffelijk lichaam in een toestand van schijndood in hun woning lag. Ook de langgar, waar zij vergaderden, was een geestelijk gebouw en bestond alleen gedurende hun vergadering.

Omtrent adept-ten van vroegeren tijd wordt nog het volgende gezegd:

Adepten zijn geleerden, gewoonlijk priesters van de hoogste kaste, bij wie het stoffelijke en onstoffelijke is vermengd en die deel hebben aan de natuur der menselijke schepsels en aan die der geesten. Om dezen

toestand te bereiken, is niet alleen een zeer braaf leven in uitzondering nodig, zoodat het geschiedt zijn voor de hemelgebieden reeds als mensch bereikt wordt, maar ook een geheime verrichting, welke slechts aan zeer weinigen bekend is. Het in staat zijn, om een dergelijke verrichting te doen, wordt alleen verkregen door een strenge beoefening der Yoga-kracht, waardoor de macht wordt verkregen, het ademen willekeurig te kunnen nalaten en het lichaam zonder voedsel geruimen tijd in een toestand van stilstand van leven en bewustzijn te houden, waardoor de geest in staat is, het lichaam een geruimen tijd te verlaten; dus een willekeurige tijdelijke dood en gedurende welken tijd de geest dan in staat is, onderzoekingen op het astraal gebied of in de natuur te doen. Het zijn deze adepten, die ons in staat hebben gesteld, van het okkultisme en van de natuur meer te weten, waartoe de menschen vóór zijn dood anders niet staat zou zijn. De lichamen der adepten gaan na hun tijdelijke dood niet tot ontbinding over en blijven in een toestand van schijndood. Zulke schijndooden kunnen door wassching met lauw water, vooral van het hoofd, weder tot bewustzijn gebracht worden, indien zij dit door het geven van een afgesproken teeken wenschen. Indien dit niet gebeurt, kunnen zij vele jaren in een toestand van schijndood blijven.

MODERN NEDERLANDS

Nabij Djapara bevonden zij zich niet met hun stoffelijke lichaam, maar met hun geestelijke lichaam, terwijl tijdens hun afwezigheid hun stoffelijke lichaam in hun woning in een toestand van schijndood lag. Ook de *langgar* waar zij samenkwamen, was een geestelijk gebouw en bestond alleen gedurende hun bijeenkomst.

Over adepten uit vroegere tijden wordt het volgende verteld:

Adepten zijn geleerden, meestal priesters uit de hoogste kaste, bij wie het stoffelijke en het onstoffelijke met elkaar zijn vermengd en die zowel deel hebben aan de natuur van de mens als aan die van de geesten. Om deze toestand te bereiken is niet alleen een zeer deugdzaam leven noodzakelijk — waardoor men als mens reeds toegang

krijgt tot de hemelgebieden — maar ook een geheime handeling, die slechts aan zeer weinigen bekend is.

Het vermogen om een dergelijke handeling te verrichten wordt uitsluitend verkregen door een strenge beoefening van de yogakracht. Daardoor verkrijgt men de macht om het ademen naar willekeur te onderbreken en het lichaam gedurende langere tijd zonder voedsel in een toestand van stilstand van leven en bewustzijn te houden. Hierdoor wordt de geest in staat gesteld het lichaam voor langere tijd te verlaten — een vrijwillige, tijdelijke dood — gedurende welke tijd de geest onderzoek kan doen in het astrale gebied of in de natuur.

Het zijn deze adepten die ons in staat hebben gesteld meer te weten te komen over het occultisme en over de natuur, kennis die de mens vóór zijn dood anders niet zou kunnen verkrijgen. De lichamen van deze adepten gaan na hun tijdelijke dood niet tot ontbinding over, maar blijven in een toestand van schijndood. Dergelijke toestanden van schijndood kunnen door het wassen met lauw water, vooral van het hoofd, weer tot bewustzijn worden gebracht, indien zij dit wensen door het geven van een vooraf afgesproken teken. Indien dit niet gebeurt, kunnen zij vele jaren in een toestand van schijndood blijven.

UITLEG EN DUIDING

1. Geestelijk aanwezig zijn, lichamelijk afwezig

De tekst bouwt voort op het idee dat gevorderde geestelijke beoefenaars zich bewust met hun geestelijk lichaam kunnen verplaatsen, terwijl het fysieke lichaam achterblijft in schijndood. Dit is geen “spookverhaal”, maar een consequent vervolg op het eerder beschreven mensbeeld.

2. De langgar als tijdelijk geestelijk domein

De *langgar* bestaat hier niet permanent. Zij ontstaat alleen gedurende de samenkomst. Dit onderstreept dat geestelijke ruimtes in deze traditie functioneel en tijdelijk zijn, niet architectonisch vast.

3. Wat een adept is volgens deze tekst

Een adept is geen wonderdoener, maar:

- geleerd
- gedisciplineerd
- moreel gevormd
- én ingewijd

Belangrijk: hij staat tussen mens en geest, niet erboven.

4. Geen morele shortcut

De tekst benadrukt dat morele zuiverheid alléén niet genoeg is. Naast een rechtschapen leven is er een geheime techniek nodig. Dit is klassiek esoterisch denken: ethiek + methode.

5. Ademhaling als sleutel

Het tijdelijk stopzetten van ademhaling is hier geen medische claim, maar een spiritueel-technische beschrijving van totale beheersing van levensprocessen. Adem is de schakel tussen lichaam en geest.

6. Tijdelijke dood als onderzoekstoestand

De "tijdelijke dood" is geen eindpunt, maar een werktoestand waarin kennis kan worden vergaard die in normaal bewustzijn niet toegankelijk is.

7. Waarom deze adepten belangrijk zijn

Zij fungeren als brugdragers van kennis: zonder hen zou bepaalde kennis over natuur en bewustzijn nooit zijn overgeleverd.

8. Schijndood is omkeerbaar

Het detail van lauw water en het afgesproken teken benadrukt: dit is controle, geen trance of ongeluk.

— 3 —

Een dagblad vermeldde, dat in Engelsch-Indië, waar nog adepten gevonden worden, door bestuurende ambtenaren en ook door officieren herhaaldelijk proeven werden genomen, om dergelijke heiligen gedurende veertig dagen in een toestand van schijndood, waarbij door doctoren verklaard werd, dat de levensgeesten opgehouden hadden te bestaan, in een gemetselden en goed gesloten grafkelder en in een kist, van geheime sloten voorzien, te sluiten, zoodat bedrog geheel was uitgesloten. Na veertig dagen werden deze adepten, door wassching met lauw water, weder tot bewustzijn geroepen. Tot bewijs dat deze adepten gedurende dien tijd alles gezien hadden, wat er gebeurde, verhaalden zij onmiddellijk nadat zij in bewustzijn waren gebracht, van dag tot dag hetgeen de bestuurende ambtenaren of officieren zelfs in eigen woning of eigen kamer gedaan hadden. Indien dergelijke bewijzen van het bestaan van een geest en een ziel gegeven worden, mag

men, hetgeen deze adepten verkondigen van het leven hiernamaals, als vaststaand aannemen.

Ik was vroeger in de gelegenheid een afschrift van de „Wali sanga” te koopen, afkomstig van de kraton Koe-does. De daarin vermelde Magische geschriften, heb ik reeds vermeld in het 2e, 3e, 4e en 5e deel van „De Javaansche Geestenwereld”, onder de benamingen van *Pancakosa*, *Ngelmoe*, *Tengeran's* en *Primbons* als behoorende bij de beschrijving van de vier godsdiensten, die op Java beleden worden, in het 1e deel.

De geheime leer betreffende den mensch in zijn stof-felijk lichaam en als geest en het leven hiernamaals eveneens voorkomende in de „Wali sanga” wordt in dit boekje vermeld. De in deze geheime leer voorkomende hoofdstukken over de stille kracht, de geheime macht en het vermogen van den wil bestonden in het oorspronkelijk geschrift grotendeels uit formulieren, geschreven behalve in oud-Javaansch ook in het Sanskrit, in het Arabisch en in een taal, die slechts uit klanken bestaat. Blijkbaar zijn deze onderwerpen beschreven op een wijze, die alleen

MODERN NEDERLANDS

Een dagblad meldde dat in Brits-Indië, waar nog steeds adepten worden aangetroffen, door bestuursambtenaren en ook door officieren herhaaldelijk proeven werden uitgevoerd. Daarbij werden dergelijke heiligen gedurende veertig dagen in een toestand van schijndood geplaatst. Artsen verklaarden daarbij dat de levensgeesten hadden opgehouden te bestaan. Zij werden opgesloten in een gemetselde en goed afgesloten grafkelder en in een kist die was voorzien van geheime sloten, zodat bedrog volledig was uitgesloten.

Na veertig dagen werden deze adepten door het wassen met lauw water weer tot bewustzijn gebracht. Als bewijs dat deze adepten gedurende die tijd alles hadden waargenomen wat er gebeurde, vertelden zij onmiddellijk na het terugkeren in bewustzijn dag voor dag wat de bestuursambtenaren of officieren hadden gedaan, zelfs in hun eigen woning of kamer. Indien dergelijke bewijzen van het bestaan van een geest en een ziel worden geleverd, mag men hetgeen deze adepten verkondigen over het leven hiernamaals als vaststaand aannemen.

Ik had vroeger de gelegenheid een afschrift van de *Wali Sanga* te kopen, afkomstig uit de kraton van Koedoes. De daarin vermelde magische geschriften heb ik reeds besproken in het tweede, derde, vierde en vijfde deel van *De Javaansche Geestenwereld*, onder de benamingen *Pancakosa*, *Ngelmoe*, *Tengeran's* en *Primbons*, behorend bij de beschrijving van de vier godsdiensten die op Java worden beleden, zoals behandeld in het eerste deel.

De geheime leer over de mens in zijn stoffelijke lichaam, als geest, en over het leven na de dood, die eveneens voorkomt in de *Wali Sanga*, wordt in dit boekje uiteengezet. De hoofdstukken van deze geheime leer over de stille kracht, de geheime macht en het vermogen van de wil bestonden in het oorspronkelijke geschrift grotendeels uit formules, geschreven niet alleen in het Oud-Javaans, maar ook in het Sanskriet, het Arabisch en in een taal die uitsluitend uit klanken bestaat. Kennelijk zijn deze onderwerpen beschreven op een wijze die alleen—

(zin loopt door op de volgende pagina)

UITLEG EN DUIDING

1. Publieke experimenten als legitimatie

De auteur gebruikt krantenberichten en officiële proeven om het onderwerp uit de sfeer van folklore te halen. Door artsen, ambtenaren en officieren te noemen, wordt autoriteit ingeroepen.

2. Schijndood als gecontroleerde toestand

De beschrijving benadrukt maximale controle: afgesloten grafkelder, geheime sloten, medische bevestiging. Dit moet aantonen dat het hier niet om bedrog of trance gaat, maar om een doelbewust opgewekte toestand.

3. Bewijs door waarneming

Het terugvertellen van concrete, dagelijkse handelingen fungeert als empirisch bewijs binnen het denkkader van de auteur. Zien = bestaan.

4. Overgang van getuigenis naar leer

Op basis van deze 'bewijzen' maakt de tekst de sprong: wie dit kan, heeft ook gezag om over het hiernamaals te spreken. Dat is logisch binnen deze esoterische structuur.

5. Positionering van de auteur

De auteur plaatst zichzelf expliciet als insider: hij bezit een afschrift uit de kraton van Koedoes en heeft eerdere publicaties waarin deze kennis al systematisch is verwerkt.

6. Continuïteit tussen werken

De verwijzing naar *De Javaansche Geestenwereld* toont dat *Wali Sanga* geen losstaand boek is, maar onderdeel van een groter kennisproject.

7. Meertalige formules

Het gebruik van Oud-Javaans, Sanskriet, Arabisch en klanktaal wijst op rituele formules die niet primair gelezen, maar uitgevoerd of geciteerd werden.

8. Vooruitwijzing

De pagina eindigt bewust open: de volgende bladzijde zal uitleggen waarom deze kennis niet direct toegankelijk is voor iedereen.

— 4 —

begrepen kan worden door hen, die op de hoogte zijn van dergelijke Magische geschriften, daarom zou een gewone vertaling van deze formulieren — indien dit mogelijk was — voor den lezer geen waarde hebben, of voor hem noodlottig kunnen zijn. Ik heb daarom ter vervanging van deze hoofdstukken, een studie in andere werken moeten maken van de daarin handelende onderwerpen. Ik heb echter bij de samenstelling van deze hoofdstukken rekening gehouden met de bedoeling in de verstaanbare formuleering uitgedrukt. De overige hoofdstukken zijn vrij vertaald, daar een woordelijke vertaling niet gegeven kon worden. Ook heb ik de oorspronkelijke tekst hier en daar moeten verduidelijken en aanvullen, daar adepten vroeger geheime onderwerpen vermeldde in zoodanig verkorte zin, aangevuld met Sanskrietwoorden, wier betekenis soms verschillend kan worden opgevat, dat een dergelijke zin alleen voor ingewijden begrijpelijk is.

MODERN NEDERLANDS

Deze teksten kunnen alleen worden begrepen door hen die vertrouwd zijn met dergelijke magische geschriften. Daarom zou een gewone vertaling van deze formules — als dat al mogelijk zou zijn — voor de lezer geen waarde hebben, of zelfs schadelijk kunnen zijn.

Ik heb daarom, ter vervanging van deze hoofdstukken, een studie moeten maken van andere werken waarin deze onderwerpen worden behandeld. Bij het samenstellen van

deze hoofdstukken heb ik echter rekening gehouden met de oorspronkelijke bedoeling, die ik in begrijpelijke formuleringen heb weergegeven.

De overige hoofdstukken zijn vrij vertaald, omdat een woordelijke vertaling niet mogelijk was. Ook heb ik de oorspronkelijke tekst hier en daar moeten verduidelijken en aanvullen, omdat adepten vroeger geheime onderwerpen beschreven in zeer verkorte zinnen, aangevuld met Sanskrietwoorden waarvan de betekenis soms op verschillende manieren kan worden opgevat, waardoor zulke zinnen alleen voor ingewijden begrijpelijk zijn.

UITLEG EN DUIDING

1. Expliciete waarschuwing van de auteur

De auteur zegt hier openlijk iets wat uitzonderlijk eerlijk is: bepaalde kennis kan niet zomaar vertaald worden zonder verlies of gevaar. Dit is geen arrogantie, maar een klassieke esoterische positie.

2. Waarom formules niet letterlijk worden gegeven

Formules zijn geen teksten om te lezen, maar handelingen om uit te voeren. Een woordelijke vertaling zou:

- betekenisloos zijn voor de onvoorbereide lezer
- of misbruikt kunnen worden

Daarom kiest de auteur bewust voor omschrijving in plaats van reproductie.

3. Methodische verantwoording

Dit is een verantwoording van zijn werkwijze. Hij zegt:

- waar hij vervangt
- waar hij samenvat
- waar hij verduidelijkt

Dit maakt zijn boek transparanter dan veel vergelijkbare werken.

4. 'Verstaanbare formulering'

Belangrijk is dat hij niet zegt dat hij de leer vereenvoudigt, maar dat hij de bedoeling behoudt. Dat is precies het spanningsveld tussen esoterie en publicatie.

5. Verkorte taal van ingewijden

De tekst erkent dat ingewijden bewust:

- compact

- gelaagd
- ambigu

schrijven. Dat is geen slordigheid, maar bescherming van kennis.

6. Relevantie voor jouw heruitgave

Dit fragment legitimeert exact wat jij doet:

- niet plat vertalen
- maar begeleiden
- zonder de kern te verraden

De auteur zelf geeft hier het model.

HOOFDSTUK 2 DE MENSCH IN ZIJN STOFFELIJK LICHAAM.

— 5 —

DE MENSCH IN ZIJN STOFFELIJK LICHAAM.

De mensch wordt bij zijn geboorte omkleed met een stoffelijk lichaam, dat dient tot zijn beveiliging en zonder welke omkleeding hij niet zou kunnen verblijven in het stoffelijk gebied. Deze omkleeding heeft plaats door de wet van de *Kshetrajna*, dat is de kracht die de belichaming van den geest tot stand brengt. Het is dus zijn geest, die den stoffelijken mensch doet leven en hij zou zonder dezen geest gelijk zijn aan een levenloos voorwerp. De geestelijke mensch moet dus toebereid zijn met krachten, machten en vermogens, met welke hij zijn stoffelijk omhulsel doet leven, bewaart en onderhoudt. Deze krachten, machten en vermogens zijn:

De geest *Atma* (of *Atman*) is het goddelijke, hoogste beginsel en het scheppend vermogen in den mensch; de voortbrenger, de onderhouder, de verdediger, de beschermmer van de verbeeldingskracht in den mensch. Hij werd oorspronkelijk geschapen uit het denkvermogen van God met zijn tweelingsgeesten: mannelijk en vrouwelijk.

Tot voeding van den geest dient hem de geestelijke ziel of *Boeddhi*, ook het geestelijk lichaam genoemd. Dit geestelijk lichaam is evenwel zonder lusten of hartstochten. Bij zijn komst in het stoffelijk gebied, krijgt de geestelijke ziel een omhulsel, welke *Kama* (of *Kama rupa*) wordt genoemd, dat is de menschenlijke (of dierlijke) ziel, het astraal lichaam, dat hij ook in het astraal gebied behoudt, doch bij het overgaan naar de hemelgebieden weder aflegt en een schil wordt, die later zich oplost.

Het astraal lichaam is behept met hartstochten, lusten en begeerten, uit welke het karakter wordt gevormd en

de kracht wordt geput om te handelen; zelfs de krachten,
die de mensch noodig heeft om groot te worden, zoowel
in fysieken als in moreelen zin, put hij uit de hartstochten,

(tekst loopt door op de volgende pagina)

MODERN NEDERLANDS

DE MENS IN ZIJN STOFFELIJK LICHAAM

De mens wordt bij zijn geboorte bekleed met een stoffelijk lichaam, dat dient ter bescherming. Zonder deze bekleding zou hij niet kunnen verblijven in het stoffelijke gebied. Deze bekleding vindt plaats door de wet van *Kshetrajna*, dat wil zeggen: de kracht die de belichaming van de geest tot stand brengt. Het is dus de geest die de stoffelijke mens doet leven; zonder deze geest zou hij gelijk zijn aan een levenloos voorwerp.

De geestelijke mens moet daarom beschikken over krachten, machten en vermogens waarmee hij zijn stoffelijke omhulsel tot leven brengt, onderhoudt en in stand houdt. Deze krachten, machten en vermogens zijn als volgt:

De geest *Atma* (of *Atman*) is het goddelijke, hoogste beginsel en het scheppend vermogen in de mens; hij is de voortbrenger, de onderhouder, de verdediger en de beschermer van de verbeeldingskracht in de mens. Oorspronkelijk werd hij geschapen uit het denkvermogen van God, samen met zijn tweelingsgeesten: mannelijk en vrouwelijk.

Tot voeding van de geest dient de geestelijke ziel, of *Boeddhi*, ook wel het geestelijk lichaam genoemd. Dit geestelijk lichaam is echter zonder lusten of hartstochten. Wanneer het het stoffelijke gebied binnentreedt, ontvangt de geestelijke ziel een omhulsel dat *Kama* (of *Kama rupa*) wordt genoemd: de menselijke (of dierlijke) ziel, het astrale lichaam. Dit astrale lichaam wordt ook in het astrale gebied behouden, maar bij de overgang naar de hemelgebieden weer afgelegd en wordt dan een schil die zich later oplost.

Het astrale lichaam is beladen met hartstochten, lusten en begeerten. Hieruit wordt het karakter gevormd en hieruit wordt ook de kracht geput om te handelen. Zelfs de krachten die de mens nodig heeft om te groeien, zowel lichamelijk als moreel, put hij uit deze hartstochten—

(tekst loopt door op de volgende pagina)

UITLEG EN DUIDING

1. Lichaam als beschermend omhulsel

De tekst zet meteen het fundament: het lichaam is geen essentie, maar een noodzakelijke bescherming. Zonder lichaam kan de geest niet functioneren in het stoffelijke domein.

2. Kshetrajna als incarnatiewet

Kshetrajna wordt expliciet benoemd als wetmatigheid, niet als mythisch begrip. Het is de kracht die geest en vorm met elkaar verbindt. Incarnatie is hier geen toeval, maar een geordend proces.

3. Leven komt van de geest

Het leven wordt niet aan het lichaam toegeschreven, maar aan de geest. Het lichaam zonder geest is een object, geen subject.

4. Atma als hoogste principe

Atma wordt beschreven als goddelijke oorsprong én actief vermogen. Het is zowel bron als beschermer van het innerlijk scheppend vermogen (verbeelding).

5. Tweelingsgeesten: mannelijk en vrouwelijk

Dit verwijst naar polariteit aan de oorsprong van bewustzijn. Niet biologisch, maar kosmisch: scheppingskracht ontstaat door complementariteit.

6. Boeddhi als voedende ziel

Boeddhi voedt de geest, maar kent geen hartstocht. Zij is zuiver bewustzijn, vóór emotie en verlangen.

7. Kama als noodzakelijke toevoeging

Pas in het stoffelijke gebied ontstaat *Kama*: begeerte, emotie, drijfkracht. Dit is geen fout, maar een functionele laag die ervaring mogelijk maakt.

8. Astrale laag als karaktervormer

Het astrale lichaam vormt het karakter en levert de energie voor handelen en groei. Morele en fysieke ontwikkeling hebben hier dezelfde bron.

— 6 —

lusten en begeerten dezer dierlijke ziel. De dierlijke ziel is dus een noodzakelijk kwaad voor den mensch, die hem kracht geeft om te worstelen en te vechten met beproevingen van het aardse leven en na zijn dood en voordat hij de hemelgebieden bereikt heeft, met de vijand-

lijke machten van het astraal gebied. Door den strijd die de dierlijke ziel voert, wordt de mensch gelouterd en ontwikkelen zich zijn moreele, intellectueele en fysieke eigenschappen.

Indien de lagere neigingen van de dierlijke ziel te sterk ontwikkeld worden, is het de geestelijke ziel, die den mensch daartegen waarschuwt. De geestelijke ziel ontwikkelt het goede in den mensch. Zij is zijn goede genius, de waarschuwendende stem of het geweten in den mensch. De kracht daartoe is het verstand en de rede, het *Manas*.

De geestelijke ziel is begaafd met het hogere *Manas* en de dierlijke ziel met het lagere *Manas*, zoodat beiden, hoewel één, toch twee afzonderlijke krachten vormen en afzonderlijke neigingen hebben.

Zoodra de geest beëdigd wordt met een dierlijke ziel, wordt de begeerte geboren naar gevoelend bestaan en volgt daarop de geboorte van het grof stoffelijk lichaam.

Vóór de geboorte van dit lichaam, ontwikkelt zich het *Linga Sharira*, dat is het etherisch dubbel of het omhulsel van het stoffelijk lichaam, dat na den dood de schil wordt en zich langzaam oplost. Het is het voertuig van *Prana*, de levensadem of de kracht, die den mensch doet leven en het is als het ware het verbindingsmiddel of de brug tusschen die levenskracht en het grof stoffelijk lichaam.

Het etherisch dubbel is grooter dan het stoffelijk lichaam, omdat het de buitenste bedekking daarvan is en het is het middel, waardoor de dierlijke ziel uit het astraal gebied de fijnere levenselementen haalde, waaruit het stoffelijk lichaam bestaat. Het etherisch dubbel is als een sponsachtige bedekking van alle organen van het lichaam; het doordringt alle deelen en trekt het stoffelijk magnetisme uit de atmosfeer tot zich en slurpt dat ten be-

(tekst loopt door op de volgende pagina)

MODERN NEDERLANDS

... lusten en begeerten van deze dierlijke ziel. De dierlijke ziel is daarom een noodzakelijk kwaad voor de mens: zij geeft hem de kracht om te worstelen en te strijden met de beproevingen van het aardse leven en, na zijn dood en voordat hij de hemelgebieden bereikt, met de vijandige machten van het astrale gebied. Door de strijd die de dierlijke ziel voert, wordt de mens gelouterd en ontwikkelen zich zijn morele, intellectuele en lichamelijke eigenschappen.

Wanneer de lagere neigingen van de dierlijke ziel te sterk worden ontwikkeld, is het de geestelijke ziel die de mens daarvoor waarschuwt. De geestelijke ziel ontwikkelt het goede in de mens. Zij is zijn goede genius, de waarschuwende stem of het geweten in de mens. De kracht waarmee zij dit doet is het verstand en de rede: *Manas*.

De geestelijke ziel is begiftigd met het hogere *Manas* en de dierlijke ziel met het lagere *Manas*, zodat zij, hoewel in wezen één, toch twee afzonderlijke krachten vormen met elk hun eigen neigingen.

Zodra de geest wordt bekleed met een dierlijke ziel, ontstaat het verlangen naar een voelend bestaan en volgt daarop de geboorte van het grove stoffelijke lichaam.

Vóór de geboorte van dit lichaam ontwikkelt zich het *Linga Sharira*: het etherische dubbel of het omhulsel van het stoffelijke lichaam, dat na de dood de schil wordt en zich geleidelijk oplost. Het is het voertuig van *Prana*, de levensadem of de kracht die de mens doet leven, en vormt als het ware de verbindende brug tussen deze levenskracht en het grove stoffelijke lichaam.

Het etherische dubbel is groter dan het stoffelijke lichaam, omdat het de buitenste bedekking ervan vormt. Het is het middel waarmee de dierlijke ziel uit het astrale gebied de fijnere levenselementen aantrekt waaruit het stoffelijke lichaam is opgebouwd. Het etherische dubbel is als een sponsachtige bedekking van alle organen van het lichaam: het doordringt alle delen en trekt het stoffelijke magnetisme uit de atmosfeer naar zich toe en zuigt dit op—

(tekst loopt door op de volgende pagina)

UITLEG EN DUIDING

1. Dierlijke ziel als noodzakelijke kracht

De tekst benadrukt opnieuw dat de dierlijke ziel niet slecht is, maar functioneel. Zonder haar zou de mens geen kracht hebben om te groeien, te handelen en te overleven — zowel in het aardse bestaan als na de dood.

2. Strijd als ontwikkelingsmechanisme

Morele, intellectuele en lichamelijke groei ontstaan niet ondanks de strijd, maar dóór de strijd. Loutering is hier geen straf, maar een proces van verfijning.

3. De rol van het geweten

Wanneer begeerten overheersen, treedt de geestelijke ziel corrigerend op. Het geweten wordt hier expliciet gekoppeld aan *Manas*: onderscheidingsvermogen en rede, niet emotie.

4. Hoger en lager Manas

Beide zielen beschikken over denkvermogen, maar op verschillend niveau. Dit voorkomt een zwart-witbeeld: het conflict speelt zich binnen het bewustzijn af, niet tussen goed en kwaad als absolute tegenpolen.

5. Begeerte als startpunt van incarnatie

Incarnatie begint bij verlangen naar ervaring. Het lichaam is een gevolg, geen oorzaak.

6. Linga Sharira als bruglichaam

Het etherisch dubbel is de verbindingslaag tussen levensenergie (*Prana*) en fysieke materie. Zonder deze laag kan het lichaam niet leven.

7. Levensonderhoud uit de omgeving

Het beeld van de spons laat zien dat leven niet gesloten is, maar voortdurend in uitwisseling staat met de omgeving. De mens leeft door opname, niet door isolatie.

— 7 —

hoove van het lichaam evenals een spons op. Terwijl het deze functie verricht, is het tevens onderhevig aan de aantrekkingskracht er op uitgeoefend door het astraal magnetisme van de ziel, dat sterker en fijner is dan het stoffelijk magnetisme; het astraal lichaam of de dierlijke ziel onderhoudt en stelt dit in staat zijn functiën te verrichten.

Door de eigenschap van opslorping, zuigt het etherisch dubbel van een oudere het stoffelijk magnetisme op van een jongere, indien zij met elkaar in aanraking komen en de oudere daaraan behoefte heeft. Indien echter een zwakkere in aanraking komt met een sterkere, zal de laatstgenoemde steeds zijn stoffelijk magnetisme op den zwakkere overdragen.

De functiën van het etherisch dubbel voor het opslorpen van het stoffelijk magnetisme worden minder met den ouderdom. Gewaarschuwd dient te worden, om alsdan door den bijslaap het stoffelijk magnetisme van een jongere tot zich te nemen. Het evenwicht tusschen het astraal- en het stoffelijk magnetisme zal daardoor wel hersteld worden, doch deze herstelling kan soms ten nadeele zijn voor den versterkte, indien hij sterft, voordat het opgenomen stoffelijk magnetisme verbruikt is. Het etherisch dubbel, dat als schil den eersten dag na het overlijden uit het lijk treedt en op deze wijze overmatig stoffelijk magnetisme heeft opgenomen, zal dan na zijn uittreden, den geestendraad of *Soeratma* verbreken, voordat zij haar functiën heeft verricht, zeer ten nadeele van het astraal lichaam van den overledene, indien dit daaraan nog behoefte heeft, doch ten voordeele van den geest, die door het breken van den geestendraad van de schil verlost wordt, welke verbreking gewoonlijk eerst den derden dag na het overlijden en bij plotseling overlijden eerst jaren later plaats heeft.

De schil, die op deze wijze verlost is, voordat zij zich heeft kunnen oplossen, zal ronddolen en zeer gemakkelijk bezielid kunnen worden door een gedachtevorm, waardoor zij een zelfstandig bestaan krijgt. Zij begeeft zich dan gewoonlijk naar het huis,

(tekst loopt door op de volgende pagina)

MODERN NEDERLANDS

... rondom het lichaam op zoals een spons. Terwijl het deze functie vervult, staat het tevens onder invloed van de aantrekkingskracht die wordt uitgeoefend door het astrale magnetisme van de ziel, dat sterker en verfijnder is dan het stoffelijke magnetisme. Het astrale lichaam, ofwel de dierlijke ziel, onderhoudt het etherische dubbel en stelt het in staat zijn functies te vervullen.

Door deze eigenschap van opname zuigt het etherische dubbel van een oudere persoon het stoffelijke magnetisme van een jongere op, wanneer zij met elkaar in aanraking komen en de oudere daaraan behoefte heeft. Wanneer echter een zwakkere

in aanraking komt met een sterkere, zal de sterkere altijd zijn stoffelijke magnetisme aan de zwakkere overdragen.

De functies van het etherische dubbel bij het opnemen van stoffelijk magnetisme nemen af met het ouder worden. Er wordt daarom gewaarschuwd om op latere leeftijd door geslachtsgemeenschap het stoffelijke magnetisme van een jongere tot zich te nemen. Het evenwicht tussen astrale en stoffelijke magnetische krachten kan hierdoor wel worden hersteld, maar deze herstelling kan soms nadelig zijn voor degene die wordt versterkt, wanneer hij overlijdt voordat het opgenomen stoffelijke magnetisme is verbruikt.

Het etherische dubbel, dat als schil op de eerste dag na het overlijden het lichaam verlaat en op deze wijze een overmaat aan stoffelijk magnetisme heeft opgenomen, kan na het uittreden de geestendraad of *Soeratma* verbreken vóórdat deze zijn functie heeft vervuld. Dit is zeer nadelig voor het astrale lichaam van de overledene, indien dit die verbinding nog nodig heeft, maar gunstig voor de geest, die door het verbreken van de geestendraad van de schil wordt bevrijd. Deze verbreking vindt gewoonlijk pas op de derde dag na het overlijden plaats en bij een plotseling overlijden soms pas jaren later.

De schil die op deze wijze voortijdig is losgemaakt, voordat zij zich heeft kunnen oplossen, zal rondzwerven en kan zeer gemakkelijk door een gedachtevorm worden beziel, waardoor zij een zelfstandig bestaan verkrijgt. Zij begeeft zich dan meestal naar het huis—

(tekst loopt door op de volgende pagina)

UITLEG EN DUIDING

1. Etherisch dubbel als actieve tussenlaag

Het etherisch dubbel is geen passief omhulsel, maar een actief regulerend lichaam dat voortdurend energie opneemt en verdeelt.

2. Hiërarchie van magnetismen

Het astrale magnetisme wordt expliciet sterker en verfijnder genoemd dan het stoffelijke. Gevoel, begeerte en innerlijke toestand sturen dus de energiestromen.

3. Overdracht tussen mensen

De tekst beschrijft nabijheid en aanraking als energetisch uitwisselingsmoment. Dit is geen moraal, maar een beschrijving van werking volgens dit mensbeeld.

4. Veroudering en afname van opnamevermogen

Met de leeftijd vermindert het vermogen om energie op te nemen. De waarschuwing die volgt is functioneel, niet moreel bedoeld.

5. Overlijden en timing

Het juiste moment van loslaten is cruciaal. Een voortijdige verbreking van de *Soeratma* verstoort het astrale proces, maar bevrijdt de geest.

6. De schil als residu

Wanneer het etherisch omhulsel niet geleidelijk oplost, blijft een restvorm achter. Deze is geen ziel, maar een energetisch restant dat vatbaar is voor gedachte-invloed.

7. Overgang naar het volgende fragment

De laatste zin kondigt aan dat deze schil zich richting het vroegere huis begeeft — een thema dat op de volgende pagina verder wordt uitgewerkt.

— 8 —

waar de overledene geleefd heeft en zal dan trachten evenals een vampier haar tijdelijk bestaan te verlengen, door het stoffelijk magnetisme der huisgenooten tot zich te trekken.

Een dergelijke opslorping van het stoffelijk magnetisme is niet zonder gevaar voor den benadeelde en kan een ernstige ziekte zelfs den dood ten gevolge hebben. Men vermijde daarom jongeren bij ouden te doen slapen. Alleen bij ziektegevallen, wanneer de zieke zwak en gedwongen is in bed te blijven, waardoor het etherisch dubbel niet in staat is, zijn functiën naar behooren te verrichten, daar die het beste in open lucht verricht worden, kan het opslorpen van het stoffelijk magnetisme van een gezonden jongere veel ertoe bijdragen, den zieke te sterken. Men zij echter voorzichtig, om den jongere niet te lang bloot te stellen aan verlies van zijn stoffelijk magnetisme, daar het gebeuren kan, dat het stoffelijk magnetisme van den jongere sneller uit zijn lichaam wordt gezogen, dan hij het met zijn eigen etherisch dubbel weer in voldoende hoeveelheid kan opslorpen, om het evenwicht in stand te houden tusschen het astraal- en het stoffelijk magnetisme, waardoor levensgevaar voor den jongere zou kunnen ontstaan. Ook moet

de jongere minstens 14 jaren oud zijn, daar het etherisch dubbel van een kind nog niet krachtig genoeg ontwikkeld is en dikwijls den bijstand der moeder behoeft.

Het gebeurt wel eens, dat het etherisch dubbel van een zware zieke aangetrokken wordt door iemand, die meer astraal- dan stoffelijk magnetisme heeft en hem volgt. Waar dit plaats grijpt, vermindert de kans op herstel van den zieke zeer. Men zal dus voorzichtig handelen, door dergelijke menschen niet in de nabijheid van een zieke te brengen. Dergelijke personen zijn even gevaarlijk voor anderen als voor dieren, planten en gewassen. Vooral voor kleine planten en gewassen, wier stoffelijk magnetisme fijn ontwikkeld is, kan het zeer schadelijk zijn, door een dergelijk persoon aangeraakt te worden. Er zijn zelfs menschen bij wie het astraal magnetisme zoo sterk

(tekst loopt door op de volgende pagina)

MODERN NEDERLANDS

... waar de overledene heeft geleefd, en zal dan proberen, als een vampier, haar tijdelijke bestaan te verlengen door het stoffelijke magnetisme van de huisgenoten naar zich toe te trekken.

Een dergelijke opname van stoffelijk magnetisme is niet zonder gevaar voor degene die het verliest en kan ernstige ziekte, zelfs de dood, tot gevolg hebben. Men dient daarom te vermijden dat jongeren bij ouderen slapen. Alleen in ziektegevallen, wanneer de zieke zwak is en gedwongen in bed moet blijven — waardoor het etherische dubbel zijn functies niet naar behoren kan uitoefenen, omdat deze het best in de open lucht worden vervuld — kan het opnemen van stoffelijk magnetisme van een gezonde jongere veel bijdragen aan het versterken van de zieke.

Men dient echter voorzichtig te zijn en de jongere niet te lang bloot te stellen aan verlies van zijn stoffelijk magnetisme. Het kan namelijk gebeuren dat het magnetisme van de jongere sneller uit zijn lichaam wordt onttrokken dan hij dit met zijn eigen etherische dubbel weer in voldoende mate kan aanvullen. Hierdoor kan het evenwicht tussen astrale en stoffelijke magnetische krachten worden verstoord, wat levensgevaar voor de jongere kan opleveren. Ook moet de jongere ten minste veertien jaar oud zijn, omdat het etherische dubbel van een kind nog niet krachtig genoeg ontwikkeld is en vaak de bijstand van de moeder nodig heeft.

Het komt soms voor dat het etherische dubbel van een ernstig zieke wordt aangetrokken door iemand bij wie het astrale magnetisme sterker is dan het stoffelijke, en deze persoon volgt. Wanneer dit gebeurt, neemt de kans op herstel van de zieke sterk af. Men dient daarom voorzichtig te handelen en dergelijke personen niet in de nabijheid van een zieke te brengen. Zulke mensen zijn even gevaarlijk voor anderen als voor dieren, planten en gewassen. Vooral voor kleine planten en gewassen, waarvan het stoffelijke magnetisme fijn ontwikkeld is, kan het zeer schadelijk zijn wanneer zij door zo iemand worden aangeraakt. Er bestaan zelfs mensen bij wie het astrale magnetisme zo sterk is—

(tekst loopt door op de volgende pagina)

UITLEG EN DUIDING

1. De ‘vampier’-metafoor

Het woord “vampier” is beeldspraak. Het duidt op energetische uitputting, niet op een fysiek wezen. De auteur gebruikt dit om het gevaar van langdurige onbewuste overdracht te benadrukken.

2. Bescherming van jongeren

De tekst bevat duidelijke beschermende richtlijnen. Jongeren worden gezien als energetisch kwetsbaar en mogen niet structureel belast worden.

3. Uitzondering bij ziekte

In noodsituaties kan nabijheid helpen, maar alleen tijdelijk en gecontroleerd. Hulp mag niet omslaan in uitputting van de helper.

4. Leeftijdsgrens

De grens van veertien jaar markeert een ontwikkelingsfase waarin het etherisch dubbel als voldoende zelfstandig wordt beschouwd.

5. Gevaar van astrale dominantie

Personen met sterk astrale gerichtheid kunnen onbedoeld herstelprocessen verstoren. Intentie speelt hier geen rol; het gaat om energetische werking.

6. Mens, dier en plant als continuüm

De tekst ziet alle levensvormen als deel van één energetisch veld. Wat mensen beïnvloedt, beïnvloedt ook planten en dieren.

7. Overgang

De laatste zin kondigt een verdere verdieping aan: uitzonderlijke gevallen van extreem sterk astraal magnetisme.

ontwikkeld is, dat zij dit als een pantser om zich heen kunnen trekken, bestand tegen vuur, wapens of een in de nabijheid afgeschoten kogel.

Sommige mensen kunnen, hoewel onbewust, hun etherisch dubbel voor enkele oogenblikken uitwerpen en aangezien het etherisch dubbel bijna stoffelijk is, kan het door gewone stervelingen gezien worden in een gedaante volkomen gelijkende op den persoon zelf.

Het uittreden van het etherisch dubbel kan ook geschieden een oogenblik voor of een oogenblik na den dood, vooral bij een plotseling sterfgeval, voorafgegaan door een ongeluk of hevigen schok; kan het etherisch dubbel onmiddellijk uit het lichaam treden. Indien het vóór den dood uit het lichaam treedt, zal het volkomen de levende gedaante van den persoon hebben en de verwondingen van het lichaam op het etherisch dubbel zichtbaar zijn. Treedt het na den dood uit, dan zal het etherisch dubbel er uitzien even als de doode. Het verschijnt alsdan aan den persoon, soms op zeer verren afstand, aan wien de stervende vóór zijn dood gedacht heeft.

Het etherisch dubbel is evenwel zonder het astraal lichaam en het lagere *Manas* of verstand van dit lichaam verstandeloos en onderworpen aan iedere uitdrukking van de gedachte van den eigenaar, welke het zal volgen.

Ook gedurende den slaap verlaat het etherisch dubbel dikwijls het lichaam, evenwel is het dan vergezeld door het astraal lichaam. Hetgeen dit lichaam ziet, vormt een gedachtenbeeld, dat men zich bij het ontwaken van het lichaam zeer dikwijls nog herinneren kan.

De mensch kan door oefening zijn etherisch dubbel, vergezeld van zijn astraal lichaam, bewust uitwerpen en aangezien het etherisch dubbel bijna stoffelijk is, is hij in staat zich elders in een zichtbare menschenlijke gedaante te vertoonen. Het stoffelijk lichaam blijft alsdan in een

toestand van schijndood achter. Het uitwerpen van het etherisch dubbel en het astraal lichaam is evenwel niet zonder gevaar, daar gedurende de afwezigheid van het etherisch dubbel en het astraal lichaam, het stoffelijk lichaam geheel verstoken is van het zoo noodige stoffelijk magnetisme, waardoor het niet lang in staat is tot dekking van den geest te dienen.

(tekst loopt door op de volgende pagina)

MODERN NEDERLANDS

... zo sterk ontwikkeld is dat zij dit als een pantser om zich heen kunnen trekken, bestand tegen vuur, wapens of een kogel die in hun nabijheid wordt afgeschoten.

Sommige mensen kunnen, hoewel onbewust, hun etherische dubbel voor korte ogenblikken buiten het lichaam laten treden. Omdat het etherische dubbel bijna stoffelijk is, kan het door gewone mensen worden waargenomen in een gedaante die volledig lijkt op de persoon zelf.

Het uittreden van het etherische dubbel kan ook plaatsvinden vlak vóór of vlak na de dood, vooral bij een plotseling overlijden dat wordt voorafgegaan door een ongeluk of een hevige schok. In dat geval kan het etherische dubbel onmiddellijk het lichaam verlaten. Wanneer het vóór de dood uittreedt, vertoont het volledig de levende gedaante van de persoon en zijn de verwondingen van het lichaam zichtbaar op het etherische dubbel. Wanneer het na de dood uittreedt, ziet het etherische dubbel eruit zoals het dode lichaam. In dat geval verschijnt het soms — zelfs op zeer grote afstand — aan degene aan wie de stervende vóór zijn dood heeft gedacht.

Het etherische dubbel is echter, wanneer het niet vergezeld wordt door het astrale lichaam en het lagere *Manas* (het verstand van het lichaam), verstandeloos en volledig onderworpen aan elke uitdrukking van de gedachte van zijn eigenaar, die het dan ook zal volgen.

Ook tijdens de slaap verlaat het etherische dubbel vaak het lichaam, maar dan vergezeld door het astrale lichaam. Wat dit lichaam waarneemt, vormt een gedachtenbeeld dat men zich bij het ontwaken vaak nog kan herinneren.

Door oefening kan de mens zijn etherische dubbel, samen met zijn astrale lichaam, bewust laten uittreden. Omdat het etherische dubbel bijna stoffelijk is, kan hij zich elders in een zichtbare menselijke gedaante vertonen. Het stoffelijke lichaam blijft dan achter in een toestand van schijndood. Het uittreden van het etherische dubbel en het

astrale lichaam is echter niet zonder gevaar, omdat tijdens hun afwezigheid het stoffelijke lichaam volledig verstoken is van het noodzakelijke stoffelijke magnetisme, waardoor het slechts korte tijd in staat is de geest te dragen.

UITLEG EN DUIDING

1. Het 'pantser' als uiterste concentratie

Het beschreven pantser is geen fysiek schild, maar een extreme samenballing van astrale kracht. De tekst gebruikt concrete beelden om de intensiteit van deze toestand duidelijk te maken.

2. Onbewuste uittreding

Niet elke uittreding is het gevolg van training. Sommige mensen ervaren dit spontaan, zonder controle of intentie.

3. Tijdstip rond het sterven

De overgang tussen leven en dood wordt hier niet gezien als één ogenblik, maar als een proces waarin verschillende lagen loslaten.

4. Vormvastheid van het etherisch dubbel

Het etherisch dubbel behoudt de vorm en zelfs verwondingen van het lichaam. Dit onderstreept dat het geen abstracte verschijning is, maar een vormdragend omhulsel.

5. Gedachte als sturende kracht

Zonder astrale begeleiding volgt het etherisch dubbel simpelweg de gedachte van de eigenaar. Het heeft geen eigen wil of richting.

6. Dromen als restherinneringen

Droombeelden zijn hier geen willekeurige fantasieën, maar herinneringen aan waarnemingen tijdens tijdelijke loskoppeling.

7. Gevaar van bewuste uittreding

Het lichaam wordt tijdelijk onbeschermd achtergelaten. De tekst waarschuwt expliciet tegen experimenteren zonder voorbereiding.

— 10 —

etherisch dubbel en het astraal lichaam, het stoffelijk lichaam geheel verstoken is van het zoo noodige stoffelijk magnetisme, waardoor het niet lang in staat is tot bedekking van den geest te dienen.

Het bewust uitwerpen van den geest met zijn geestelijk lichaam of geestelijke ziel gedekt door zijn astraal lichaam, dat eveneens na strenge oefening mogelijk is, gaat met minder gevaar gepaard, daar gedurende de afwezigheid van den geest, het stoffelijk lichaam door het etherisch dubbel gevoed wordt. Evenwel blijft de geest met den geestendraad aan het stoffelijk lichaam verbonden; de minste verbreking van deze gemeenschap, kan den dood van het stoffelijk lichaam ten gevolge hebben, waarom men bij dergelijke uittredingen van den geest vermijdt in het bijzijn van het stoffelijk lichaam, dat dan in een toestand van schijndood is, gerucht te maken of dit slechts even aan te raken.

Gedurende den slaap van het stoffelijk lichaam is het uittreden van den geest ook mogelijk, doch dan vrijwillig en slechts voor korten tijd en meestal in den nacht tusschen 2 en 4 uur.

De geest is bij dergelijke uittredingen ook met den geestendraad aan het stoffelijk lichaam verbonden. Het stoffelijk lichaam wordt dan gedurende dien tijd beschermd door zijn astraal lichaam en zijn etherisch dubbel, zoodat dit niet in een toestand van schijndood komt. Het verbonden blijven van den geest aan zijn stoffelijk- en astraal lichaam is noodig, daar zonder deze verbinding het stoffelijk lichaam zou sterven en het astraal lichaam zich onmiddellijk met zijn geest zou vereenigen, daarom zegt men wel eens, dat de geest gedurende zijn verblijf op de aarde, gevangen zit binnen zijn stoffelijk lichaam.

De geestendraad mag men niet beschouwen als een stoffelijke draad; de *Soeratma* is een geestelijke kracht, die den geest aan het stoffelijk lichaam bindt en uitgaat van de wet van de *Kshetrajna* of de kracht der belichaming.

MODERN NEDERLANDS

Wanneer het etherische dubbel en het astrale lichaam afwezig zijn, is het stoffelijke lichaam volledig verstoken van het noodzakelijke stoffelijke magnetisme, waardoor het slechts korte tijd in staat is de geest te dragen.

Het bewust uittreden van de geest, samen met zijn geestelijk lichaam of geestelijke ziel, omhuld door het astrale lichaam — iets wat eveneens alleen na strenge oefening mogelijk is — brengt minder gevaar met zich mee. Tijdens de afwezigheid van de geest wordt het stoffelijke lichaam namelijk gevoed door het etherische dubbel. De geest blijft echter via de geestendraad met het stoffelijke lichaam verbonden. De geringste verbreking van deze verbinding kan de dood van het stoffelijke lichaam tot gevolg hebben. Daarom vermijdt men bij dergelijke uittredingen van de geest elk geluid in de nabijheid van het lichaam, dat zich dan in een toestand van schijndood bevindt, en zelfs het licht aanraken ervan.

Tijdens de slaap van het stoffelijke lichaam is het uittreden van de geest eveneens mogelijk, maar dan vrijwillig, slechts voor korte duur en meestal in de late nacht, tussen twee en vier uur.

Bij dergelijke uittredingen blijft de geest via de geestendraad met het stoffelijke lichaam verbonden. Het lichaam wordt gedurende die tijd beschermd door het astrale lichaam en het etherische dubbel, zodat het niet in een toestand van schijndood raakt. Deze verbondenheid is noodzakelijk, want zonder deze verbinding zou het stoffelijke lichaam sterven en zou het astrale lichaam zich onmiddellijk met de geest verenigen. Daarom zegt men wel dat de geest tijdens zijn verblijf op aarde als het ware gevangen zit in het stoffelijke lichaam.

De geestendraad moet niet worden opgevat als een fysieke draad. De *Soeratma* is een geestelijke kracht die de geest aan het stoffelijke lichaam bindt en voortkomt uit de wet van *Kshetraja*, de kracht van belichaming.

UITLEG EN DUIDING

1. Verschil tussen twee vormen van uittreden

De tekst maakt een scherp onderscheid:

- uittreden met etherisch + astrale lagen (gevaarlijker)
- uittreden van de geest, terwijl het etherisch dubbel blijft (stabiel)

Dit is een interne hiërarchie van technieken.

2. Etherisch dubbel als 'verzorgers'

Wanneer de geest uittreedt, blijft het etherisch dubbel actief en voedend. Het lichaam is dan niet leeg, maar in onderhoudstoestand.

3. De absolute kwetsbaarheid van de geestendraad

De *Soeratma* is geen symboliek, maar een noodzakelijke verbinding. Elke verstoring kan fataal zijn — vandaar de strikte rituele stilte.

4. Nachtelijke uittreding

Het tijdstip tussen 2 en 4 uur wordt gezien als het moment van minimale zintuiglijke verstoring en maximale innerlijke ontvankelijkheid.

5. Waarom slaap veilig is

Tijdens de slaap blijven astrale en etherische lagen aanwezig. Daardoor is de geest vrijer zonder dat het lichaam in gevaar komt.

6. 'Gevangen in het lichaam'

Dit is geen negatieve uitspraak, maar een functionele: incarnatie vereist binding, beperking en focus.

7. Soeratma en Kshetrajna

De afsluiting verbindt alles terug naar de incarnatiewet. De verbinding tussen geest en lichaam is geen toeval, maar een kosmische wetmatigheid.

HOOFDSTUK 3 - De levenskracht

— 12 —

DE LEVENSKRACHT.

De kracht, die het stoffelijk lichaam van den mensch doet leven, bestaat uit drie hoofdelementen namelijk: het *Prana* of het organisme; het *Saman* of het stoffelijk magnetisme en het *Karma* of het instinct, dat is de wet van oorzaak en gevolg.

Het organisme werkt samen met het stoffelijk magnetisme; zij zijn onafscheidelijk verbonden en vormen te zamen het oorzakelijk lichaam of de verpersoonlijking. Uit beide krachten komt voort het instinct.

Het organisme bestaat uit vier krachten, namelijk: de ademhaling, de warmte van het lichaam, de bloedsomloop en de spijsvertering, welke krachten in werking worden gebracht door het stoffelijk magnetisme. Zoodra na de geboorte het kind aan de lucht is blootgesteld, ontstaat door de aantrekkingskracht van het stoffelijk magnetisme een op en neer gaande beweging van de longen en een samentrekkende beweging van het hart, waardoor de ademhaling ontstaat, welke de zuurstof uit de lucht in het lichaam brengt en de door het voedsel ontstane koolzuur uit het lichaam wordt gevoerd.

Door het indringen van zuurstof en het uitademen van koolzuur worden de organen van het lichaam in werking gebracht en ontstaat daardoor niet alleen de warmte van het lichaam, maar wordt ook het door het voedsel gevoede bloed door de aderen gevoerd, doet de spijsvertering haar werking en worden de vergarne resten der voedingsmiddelen en van het water weder uit het lichaam gedreven.

Terwijl het etherisch dubbel het stoffelijk magnetisme in het lichaam brengt, is het tevens onderhevig aan de aantrekkingskracht, er op uitgeoefend door het astraal magnetisme van de ziel, dat de verbinding vormt tusschen

lichaam en geest. De gezamenlijke werking van deze krachten doet niet alleen het bloed, vleesch, vet, enz.,

(tekst loopt door op de volgende pagina)

MODERN NEDERLANDS

DE LEVENSKRACHT

De kracht die het stoffelijke lichaam van de mens doet leven, bestaat uit drie hoofdelementen: *Prana*, ofwel het organisme; *Saman*, het stoffelijke magnetisme; en *Karma*, het instinct — de wet van oorzaak en gevolg.

Het organisme werkt samen met het stoffelijke magnetisme. Deze twee zijn onafscheidelijk met elkaar verbonden en vormen samen het oorzakelijke lichaam, ook wel de verpersoonlijking genoemd. Uit deze twee krachten ontstaat het instinct.

Het organisme bestaat uit vier krachten: ademhaling, lichaamswarmte, bloedsomloop en spijsvertering. Deze krachten worden in werking gebracht door het stoffelijke magnetisme. Zodra het kind na de geboorte aan de lucht wordt blootgesteld, ontstaat door de aantrekkingskracht van het stoffelijke magnetisme een op- en neergaande beweging van de longen en een samentrekkende beweging van het hart. Hierdoor komt de ademhaling tot stand, die zuurstof uit de lucht in het lichaam brengt en het door voeding ontstane koolzuur uit het lichaam afvoert.

Door het binnendringen van zuurstof en het uitademen van koolzuur worden de organen van het lichaam actief. Hierdoor ontstaat niet alleen lichaamswarmte, maar wordt ook het door voeding gevormde bloed door de aderen gevoerd, verricht de spijsvertering haar werking en worden de verbruikte resten van voedingsstoffen en water weer uit het lichaam afgevoerd.

Terwijl het etherische dubbel het stoffelijke magnetisme in het lichaam brengt, staat het tevens onder invloed van de aantrekkingskracht die wordt uitgeoefend door het astrale magnetisme van de ziel, dat de verbinding vormt tussen lichaam en geest. De gezamenlijke werking van deze krachten brengt niet alleen bloed, vlees, vet enzovoort voort—

(tekst loopt door op de volgende pagina)

UITLEG EN DUIDING

1. Drievoudige levensstructuur

Leven ontstaat hier niet uit één energie, maar uit de samenwerking van drie principes: organisatie (*Prana*), draagkracht (*Saman*) en richting (*Karma*).

2. Oorzakelijk lichaam

Het 'oorzakelijk lichaam' is geen apart lichaam, maar het samenwerkingsveld waarin vitaliteit en organisatie een persoonlijk functioneren mogelijk maken.

3. Vier functies van het organisme

De vier genoemde functies vormen samen een gesloten kringloop: ademhaling voedt warmte, warmte ondersteunt circulatie, circulatie voedt spijsvertering, en spijsvertering ondersteunt opnieuw de ademhaling.

4. Geboorte als activering

De eerste ademhaling wordt gezien als een reactie op een nieuw veld: lucht. Leven wordt hier opgevat als aantrekking, niet als mechaniek.

5. Etherisch en astraal samenspel

Het etherisch dubbel brengt levensenergie binnen, het astrale magnetisme stuurt en verbindt. Lichaam en geest werken niet gescheiden, maar in gelaagde samenwerking.

6. Overgang

De laatste zin kondigt aan dat de tekst verder zal ingaan op hoe deze krachten ook de fysieke substantie zelf vormen.

— 13 —

ontstaan maar vormt ook een krachtig levensfluidum, dat naar de hersenen gevoerd, het persoonlijk magnetisme doet ontstaan en door deze kracht worden de zenuwkracht, de spierkracht en de energie, terwijl uit de gezamenlijke werking van de vier krachten van het organisme en de drie krachten van het persoonlijk magnetisme zeven vermogens voorkomen, namelijk de gedachte, het gezicht, het gehoor, de stem, het gevoel, den reuk en den smaak. Uit deze vermogens komt voort de handeling, die in zeven onderdeelen verdeeld is.

Het organisme en het stoffelijk magnetisme werken geheel natuurlijk en wel door natuurwetten, die den mensch dwingen, om te eten, te drinken en te slapen en dit orga-

nisme is noodig speciaal voor het stoffelijk lichaam. Door oefening verkrijgt de mensch de kracht, het organisme tijdelijk buiten werking te stellen, waardoor het stoffelijk lichaam in een toestand van schijndood komt. In gewone omstandigheden echter veroorzaakt slechte werking van het organisme en van het stoffelijk magnetisme ziekte en het geheel ophouden van de werking van beide krachten den dood. De werking van het organisme is slecht, indien het etherisch dubbel onvoldoende stoffelijk magnetisme in het lichaam brengt. Houdt dit toevoer geheel op, dan wordt het evenwicht van het astraal- en stoffelijk magnetisme verbroken, waardoor de ademhalende beweging der longen en de samentrekkende beweging van het hart ophouden.

Het instinct is een onbewuste geestesverrichting, daarom beschouwt men dit als een onzichtbare prototype buiten den mensch, want het instinct handelt voordat het verstand bewust is. De mensch ontwijkt b.v. een vallend voorwerp, omdat hij eenvoudig niet anders kan. Het zien, hooren of voelen van het gevaar is voldoende, om het lichaam in beweging te brengen om het gevaar te ontwijken. Het instinct heeft dus zijn oorsprong uit het gezicht, het gehoor en het gevoel en daar deze zintuigen voortkomen uit het persoonlijk magnetisme, zoo is het een geestelijke kracht.

MODERN NEDERLANDS

... ontstaat, maar vormt ook een krachtig levensfluidum dat naar de hersenen wordt gevoerd en daar het persoonlijk magnetisme doet ontstaan. Door deze kracht komen de zenuwkracht, de spierkracht en de energie tot stand. Uit de gezamenlijke werking van de vier krachten van het organisme en de drie krachten van het persoonlijk magnetisme ontstaan zeven vermogens, namelijk: denken, zien, horen, spreken, voelen, ruiken en proeven. Uit deze vermogens vloeit het handelen voort, dat in zeven onderdelen is onderverdeeld.

Het organisme en het stoffelijke magnetisme werken geheel volgens natuurwetten, die de mens dwingen te eten, te drinken en te slapen. Dit organisme is in het bijzonder noodzakelijk voor het stoffelijke lichaam. Door oefening kan de mens de kracht

verkrijgen om het organisme tijdelijk buiten werking te stellen, waardoor het stoffelijke lichaam in een toestand van schijndood raakt.

Onder normale omstandigheden echter veroorzaakt een slechte werking van het organisme en van het stoffelijke magnetisme ziekte, en het volledig ophouden van de werking van beide krachten leidt tot de dood. De werking van het organisme is verstoord wanneer het etherische dubbel onvoldoende stoffelijk magnetisme in het lichaam brengt. Wanneer deze toevoer volledig stopt, wordt het evenwicht tussen het astrale en het stoffelijke magnetisme verbroken, waardoor zowel de ademhalingsbeweging van de longen als de samentrekkende beweging van het hart ophouden.

Het instinct is een onbewuste geestelijke werkzaamheid. Daarom beschouwt men het als een onzichtbaar prototype buiten de mens, omdat het instinct handelt voordat het verstand bewust wordt. Zo ontwijkt de mens bijvoorbeeld een vallend voorwerp zonder na te denken, eenvoudig omdat hij niet anders kan. Het zien, horen of voelen van gevaar is voldoende om het lichaam in beweging te brengen en het gevaar te ontwijken. Het instinct vindt dus zijn oorsprong in het zien, het horen en het voelen. Aangezien deze zintuigen voortkomen uit het persoonlijk magnetisme, is het instinct een geestelijke kracht.

UITLEG EN DUIDING

1. Levensfluidum en persoonlijk magnetisme

Het leven wordt hier opgevat als een stroming: energie wordt gevormd, geleid naar de hersenen en daar omgezet in persoonlijk magnetisme — de individuele levenskracht.

2. Zeven vermogens

De tekst verbindt fysiologie en bewustzijn: denken en zintuiglijke waarneming zijn geen losse functies, maar uitingen van één geïntegreerd krachtenveld.

3. Handelen als gevolg, niet als oorzaak

Handeling volgt altijd op vermogen. De mens handelt omdat hij waarneemt en denkt, niet andersom.

4. Schijndood als extreme beheersing

Schijndood is hier geen pathologie, maar een uitzonderlijke toestand die alleen door oefening kan worden bereikt. In het dagelijks leven betekent verstoring ziekte of dood.

5. Etherisch dubbel als regulator

Gezondheid hangt af van voldoende toevoer van stoffelijk magnetisme. Het etherisch dubbel is hierin de sleutel.

6. Instinct vóór verstand

Instinct functioneert vóór bewust denken. Het beschermt het leven door directe reactie, zonder tussenkomst van analyse.

7. Instinct als geestelijke kracht

Omdat instinct voortkomt uit zintuigen en persoonlijk magnetisme, wordt het niet als dierlijk restverschijnsel gezien, maar als een fundamentele geestelijke werking.

— 14 —

De werking van het instinct is verstandeloos en onpartijdig. Het oefent een controle uit op het verbruik van het persoonlijk magnetisme en mitsdien ook over het doen en laten van den mensch. Het is dus niet anders dan zijn geweten, de waarschuwende stem en in zijn werking de wet van oorzaak en gevolg.

Het verband tusschen alle krachten, machten en vermogens van het stoffelijk lichaam is de geest. Zonder den geest leeft het lichaam niet; want verlaat de geest het lichaam, zoodanig dat de geestendraad breekt, dan dooft ook het vermogen van het lichaam uit en het vergaat. De mensch is dus een geestelijk wezen tijdelijk bekleed met een stoffelijk lichaam, dat elk oogenblik verschilt even als een stoffelijk kleeid, doch door de gedachte gedragen en dan wel telkens weder in een bruikbaren toestand wordt gebracht, totdat het geheel versleten is en door den geest wordt afgelegd, dat de mensch „dood” noemt. De dood is evenwel niet anders dan de geboorte van den geest, die dan in een ander leven overgaat, want de geest is onverwoestbaar en behoudt steeds zijn individualiteit; zijn stoffelijk lichaam is slechts geleend, om tijdelijk in het stoffelijk gebied te kunnen vertoeven.

De stoffelijke mensch beschouwt zich zelf gewoonlijk slechts een werktuig. Door het oog en het zenuwstelsel is hij verbonden met den ether en de fijnere magnetische elementen, door het oor en de longen met de atmosfeer, door de andere zintuigen, die allen vormen zijn van den gevoelzin, staat hij in betrekking met vaste, vloeibare lichamen, terwijl door de aanwezigheid van den geest in

het lichaam, de stoffelijke mensch verwant is aan de geestelijke wereld.

Indien de geest het stoffelijk omhulsel verlaat, wordt daardoor geen verandering gebracht in den geestelijken mensch, noch in zijn vorm, noch in zijn organisatie, noch in zijn karakter, noch in zijn opgedane kunsten en wetenschappen, want als een stoffelijk mensch zijn kleed aflegt, wordt hij wel lichter, doch zijn lichaam ondergaat

(tekst loopt door op de volgende pagina)

MODERN NEDERLANDS

De werking van het instinct is verstandeloos en onpartijdig. Het oefent controle uit over het verbruik van het persoonlijke magnetisme en daarmee ook over het handelen en nalaten van de mens. Het is dus niets anders dan het geweten: de waarschuwend stem, en in zijn werking de wet van oorzaak en gevolg.

De samenhang tussen alle krachten, machten en vermogens van het stoffelijke lichaam is de geest. Zonder geest leeft het lichaam niet; wanneer de geest het lichaam verlaat en de geestendraad wordt verbroken, dooft ook het vermogen van het lichaam en vergaat het. De mens is daarom een geestelijk wezen dat tijdelijk is bekleed met een stoffelijk lichaam, dat voortdurend verandert zoals een kledingstuk, maar door de gedachte wordt gedragen en telkens opnieuw in bruikbare staat wordt gebracht, totdat het geheel versleten is en door de geest wordt afgelegd — wat men “de dood” noemt.

De dood is echter niets anders dan de geboorte van de geest, die dan overgaat in een ander leven. De geest is onverwoestbaar en behoudt altijd zijn individualiteit; het stoffelijke lichaam is slechts geleend om tijdelijk in het stoffelijke gebied te kunnen verblijven.

De stoffelijke mens beschouwt zichzelf doorgaans slechts als een werktuig. Via het oog en het zenuwstelsel is hij verbonden met de ether en de fijnere magnetische elementen; via het oor en de longen met de atmosfeer; via de andere zintuigen — die allemaal vormen zijn van het gevoel — staat hij in relatie tot vaste en vloeibare lichamen. Door de aanwezigheid van de geest in het lichaam is de stoffelijke mens bovendien verwant aan de geestelijke wereld.

Wanneer de geest het stoffelijke omhulsel verlaat, brengt dit geen verandering teweeg in de geestelijke mens: niet in zijn vorm, niet in zijn organisatie, niet in zijn karakter,

noch in zijn verworven kunsten en wetenschappen. Zoals een stoffelijk mens zijn kleding aflegt en daardoor lichter wordt, zo ondergaat—

(tekst loopt door op de volgende pagina)

UITLEG EN DUIDING

1. Instinct als regulerend principe

Instinct is hier geen emotie, maar een automatisch regulerend mechanisme dat het energetisch evenwicht bewaakt. Het functioneert als moreel en fysiek kompas tegelijk.

2. Geest als verbindende factor

Alle krachten van het lichaam zijn slechts werkzaam zolang de geest aanwezig is. De geest is niet een extra onderdeel, maar de samenbindende kern.

3. Lichaam als tijdelijk kleed

Het beeld van kleding benadrukt vergankelijkheid zonder waardeverlies. Het lichaam slijt, maar wordt steeds opnieuw 'aangetrokken' door de geest.

4. Dood als overgang, niet als einde

De tekst ontkent expliciet de eindigheid van het bestaan. Dood is hier een overgangstoestand, geen vernietiging.

5. Individualiteit blijft behouden

Belangrijk is dat niet alleen de geest voortbestaat, maar ook de individualiteit — kennis, karakter en ervaring gaan mee.

6. Zintuigen als verbindingspunten

De mens staat tegelijk in relatie met ether, atmosfeer, materie en geest. Hij is letterlijk een knooppunt tussen werelden.

7. Geen verlies van verworvenheden

Bij het verlaten van het lichaam gaat niets van wezenlijke aard verloren. Alleen het omhulsel wordt afgelegd.

— 15 —

geen verandering. Hij wordt niet beter of slechter. De geestelijke mensch is in alles volkomen gelijk aan den stoffelijken mensch. Van alle stoffelijke organen van het stoffelijk lichaam bezit hij geestelijke, die op dezelfde wijze werken. Zijn zintuigen werken op dezelfde wijze

als vroeger, doch zijn scherper en aangenamer geworden.
Zijn waarnemingsvermogen is vergroot.

De geest van het dier behoudt na zijn dood wel zijn individualiteit of zijn persoonlijkheid doch niet het bewustzijn van zijn eigen ik. Het intelligente leven blijft in latenten toestand. Evenwel is de geest van een dier in de wet van algemeene vooruitgang begrepen en het wordt dan ook voortdurend weer aan een stoffelijk lichaam verbonden. Planten en steenen verkeerden na hun dood in een gelijken toestand ofschoon hun astraal lichaam minder ontwikkeld is dan die der dieren.

MODERN NEDERLANDS

Er treedt geen verandering op: de geest wordt niet beter en niet slechter. De geestelijke mens is in alles volledig gelijk aan de stoffelijke mens. Van alle stoffelijke organen van het fysieke lichaam bezit hij geestelijke tegenhangers, die op dezelfde wijze functioneren. Zijn zintuigen werken zoals voorheen, maar zijn scherper en aangenamer geworden. Zijn waarnemingsvermogen is vergroot.

De geest van het dier behoudt na de dood wel zijn individualiteit of persoonlijkheid, maar niet het bewustzijn van een eigen 'ik'. Het intelligente leven blijft in een latente toestand. Toch valt de geest van het dier onder de wet van algemene vooruitgang en wordt hij daarom steeds opnieuw met een stoffelijk lichaam verbonden. Planten en stenen verkeren na hun dood in een vergelijkbare toestand, hoewel hun astrale lichaam minder ontwikkeld is dan dat van dieren.

UITLEG EN DUIDING

(ontsluitend, geen inkorting, geen correctie)

1. Geen morele sprong na de dood

De tekst ontkracht expliciet het idee dat de dood iemand "beter" of "slechter" maakt. Ontwikkeling is een proces, geen onmiddellijke beloning of straf.

2. Continuïteit van waarneming

De geestelijke mens functioneert met dezelfde structuren als de stoffelijke, maar zonder de beperkingen van het fysieke lichaam. Dit verklaart het benadrukken van scherpere zintuigen.

3. Vergroting van bewustzijn, niet verandering van aard

De essentie blijft gelijk; alleen de reikwijdte van waarneming en begrip neemt toe.

4. Dierenbewustzijn

Dieren behouden individualiteit, maar geen zelfbewust reflecterend 'ik'. Bewustzijn is hier gradueel, niet absoluut.

5. Algemene vooruitgang

De tekst plaatst mens, dier, plant en zelfs steen in één continuüm van ontwikkeling, elk met een passend niveau van astrale organisatie.

6. Reïncarnatie als wetmatigheid

Voor dieren (en impliciet andere levensvormen) is terugkeer in een stoffelijk lichaam geen straf, maar onderdeel van voortgaande ontwikkeling.

HOOFDSTUK 4 - De Gedachtenkracht

— 16 —

DE GEDACHTEKRACHT.

Zooals in het voorgaand hoofdstuk werd gemeld, kan de handeling van den mensch in vele onderdeelen verdeeld worden. De goede of slechte handeling van den mensch is geheel afhankelijk van de ontwikkeling van zijn persoonlijk magnetisme, dat in zijn werking niet natuurlijk is; deze hangt af van de gemoedsgesteldheid van den mensch. Indien deze kracht natuurlijk werkte, zouden alle menschen even krachtig van lichaam zijn, hun verstand gelijk ontwikkeld en voor hun handelingen evenveel energie kunnen hebben; dat is zooals bekend niet het geval en deze kracht is dan ook geheel afhankelijk van de ontwikkeling van den wil en het verstand. Daar nu de gemoedsgesteldheid weder afhankelijk is van de gedachte, zoo is de magnetische kracht van den mensch niet anders dan zijn gedachte-kracht. Het ligt dus voor de hand, dat de magnetische uitstraling krachtiger zal zijn, naarmate de gedachte-kracht sterker is. De mensch, die den krachtigsten wil heeft en dien voor een zeker doel ontwikkelt, zal dat doel spoediger bereiken dan een ander. De toestand van 's menschen lichaam en de kracht zijner handelingen zullen dus geheel afhangen van de hoeveelheid persoonlijk magnetisme, dat hij kan scheppen, zoodat een persoon, die veel persoonlijk magnetisme kan ontwikkelen, invloed zal kunnen uitoefenen over iemand, die weinig magnetisme kan ontwikkelen.

De gedachte-kracht zou men kunnen onderscheiden in: de stille kracht, de geheime macht en het vermogen van den wil, welke krachten de geestelijke krachten van den mensch worden genoemd. Alvorens deze te beschrijven, dient vermeld te worden, de werking der gedachte in het gewone leven van den mensch en welke macht tot handelen, de gedachte door oefening kan ontwikkelen.

Het persoonlijk magnetisme heeft zijn middelpunt in de hersenen. Door de werking der gedachte ontstaan tri-

(tekst loopt door op de volgende pagina)

MODERN NEDERLANDS

DE GEDACHTEKRACHT

Zoals in het voorgaande hoofdstuk werd aangegeven, kan het handelen van de mens in vele onderdelen worden verdeeld. Goede of slechte handelingen zijn volledig afhankelijk van de ontwikkeling van het persoonlijke magnetisme. Dit magnetisme werkt niet automatisch of 'natuurlijk', maar is afhankelijk van de gemoedstoestand van de mens.

Als deze kracht vanzelfsprekend zou werken, zouden alle mensen lichamelijk even sterk zijn, hun verstand even ontwikkeld, en zouden zij voor hun handelen evenveel energie bezitten. Dat dit niet zo is, is algemeen bekend. Deze kracht is daarom volledig afhankelijk van de ontwikkeling van wil en verstand. Aangezien de gemoedstoestand op haar beurt afhankelijk is van de gedachte, is de magnetische kracht van de mens niets anders dan zijn denkkraft.

Het ligt daarom voor de hand dat de magnetische uitstraling sterker wordt naarmate de denkkraft sterker is. De mens die de sterkste wil bezit en deze gericht ontwikkelt op een bepaald doel, zal dat doel sneller bereiken dan een ander. De toestand van het lichaam en de kracht van het handelen hangen dus volledig af van de hoeveelheid persoonlijk magnetisme die iemand kan opbouwen. Iemand die veel persoonlijk magnetisme ontwikkelt, kan daardoor invloed uitoefenen op iemand bij wie dit vermogen zwakker is.

Men kan de denkkraft onderscheiden in drie vormen: de stille kracht, de geheime macht en het vermogen van de wil. Deze worden de geestelijke krachten van de mens genoemd. Voordat deze afzonderlijk worden beschreven, moet eerst worden uiteengezet hoe de gedachte in het gewone leven van de mens werkt en welke macht tot handelen de gedachte door oefening kan ontwikkelen.

Het persoonlijke magnetisme heeft zijn middelpunt in de hersenen. Door de werking van de gedachte ontstaan—

(tekst loopt door op de volgende pagina)